

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 416 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-5042“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-20-2077(2); TAIS NR. 20-16170(3))

2021-02-02 Nr.
Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslai: Atsižvelgiant į Seimo valdybos 2020 m. lapkričio 10 d. sprendimą Nr. SV-S-1694 pateikti Seimui išvadą dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5045 (toliau – ANK projektas).

Dabartinė situacija: ANK projekto rengėjas: Seimo narys Gintaras Vaičekauskas.

ANK projekto esmė: Rengėjo nuomone galiojančiame ANK motociklų vairuotojai yra nepagrįstai diskriminuojami: pvz., gyvenamojoje zonoje, kur leidžiamas maksimalus greitis 20 km/h, motociklininkui, vairavusiam motociklą, kurio darbinis tūris yra 51 cm³, ir važiuosiam 51 km/h greičiu jau *privaloma* skirti teisės vairuoti transporto priemonės atėmimą 6 mėnesiams, kai tuo tarpu automobilio vairuotojui, kuris kartu veždamas iki 7 keleivių ir mieste važiuodamas, kad ir 150 km/h greičiu gali būti nubaustas teisės vairuoti transporto priemonės atėmimu tik tam pačiam 6 mėnesių laikotarpiui. Automobilio vairuotojas viršijęs leistiną greitį 30 km/h gali ir toliau vairuoti visas transporto priemonės, tačiau jei tai padaro motociklo vairuotojas, jis negali vairuoti jokių transporto priemonių. Rengėjo vertinimu numatytos sankcijos nėra subalansuotos pagal pažeidimo pavojingumą ir galinčios kilti žalos dydį, kas yra neproporcinga motociklų vairuotojų atžvilgiu. ANK projektu siekiama panaikinti šias motociklų vairuotojus diskriminuojančias nuostatas ir taikyti tokią pačią atsakomybę už tokio paties pavojingumo pažeidimus kaip ir kitiems vairuotojams.

Projekto esmė: Siūloma nepritarti ANK projektui dėl šių priežasčių:

1. Siūlymas neatitinka Vyriausybės programos 141.6 papunkčio nuostatos, kuria įsipareigojama įgyvendinti valstybinę eismo saugumo programą „Vizija – nulis“, taip pat yra nepriimtinas eismo saugumo požiūriu, nes motociklai laikytini viena iš pavojingiausių transporto priemonių rūšių, o jų vairuotojai yra priskiriami pažeidžiamiausių eismo dalyvių grupei. Todėl ANK projektu siūlomos pataisos dėl atsakomybės sušvelninimo neigiamai paveiktų eismo saugumo užtikrinimą minėtoje vairuotojų amžiaus grupėje.

2. ANK projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektu siekiama panaikinti motociklų vairuotojus diskriminuojančias nuostatas. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lygių galimybių įstatymu diskriminacija yra teisių ribojimas, kai tai daroma dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad ANK numatyti ribojimai nelaikytini diskriminacija.

3. Projektu siūlomas atsakomybės sušvelninimas motociklų vairuotojams pakartotinius pažeidimus darančių vairuotojų skaičiaus nesumažintų, o galimai jį tik padidintų, nes už tam tikrus nustatyto greičio viršijimo atvejus motociklų vairuotojams nebūtų privaloma skirti teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo nuobaudos, taigi būtų panaikinta gana veiksminga ir atgrasanti priemonė. Tad siūlomas pakeitimas turės neigiamos įtakos Kelių eismo taisyklių pažeidimų prevencijai.

Derinimas: Projektas suderintas su Vidaus reikalų bei Susisiekimo ministerijomis.

Pakartotinai teikiamas projektas patikslintas pagal pirminiam projekto variantui teiktas Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės (toliau - VVG) bei Teisės grupės pastabas.

Dalykinio vertinimo išvada: Į pirminiam projekto variantui VVG teiktą pastabą nebuvo atsižvelgta. VVG atkreipė dėmesį, kad nepaisant pateiktos visos eilės įvairių nepritarimo priežasčių (*inter alia* ir tai, kad motociklo vairavimas yra pavojingesnis vairuotojui nei pvz. automobilio vairavimas) teikiame Projekte niekaip nėra įvertinamas ir/ar nuginčijamas esminis ANK projekto rengėjo argumentas dėl kurio yra siūlomas įstatymo keitimas: motociklo vairuotojo keliamas pavojus kitų asmenų gyvybei ir sveikatai yra sąlyginai mažesnis nei pvz. automobilių vairuotojų keliamas atitinkamas pavojus, tačiau atsakomybė kylanti motociklo vairuotojui yra nepalyginamai didesnė, nei kitiems vairuotojams vairuojantiems kitiems žmonėms sąlyginai pavojingesnes transporto priemones (automobilius).

Manytina, kad teisės saugomų vertybių skalėje paties teisės pažeidėjo (vairuotojo) gyvybė ir sveikata negali būti vertinama kaip didesnė vertybė ir dėl to labiau saugoma nei kitų (trečiųjų) asmenų gyvybė ir sveikata. Esminis faktorius vertinant veikos pavojingumą ir nustatant už ją atsakomybę yra atitinkamų veiksmų keliamas pavojus visuomenei (t.y. kitiems asmenims), o *ne* pačiam asmeniui (dėl ko pvz. nėra numatoma atsakomybė už bandymą nusižudyti – nors tai yra didelį pavojų asmens gyvybei keliantys veiksmai, tačiau kadangi tas pavojus kyla pačiam asmeniui, o ne kitiems, atsakomybė nėra nustatoma).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė esminių pastabų Projektui neturi (2021 m. sausio 27 d. Nr. NV-187).

Siūlome Projektą **svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.**

Patarėjas

Audrius Kasinskas